

36 251 Initiatiefnota van de leden Michon-Derkzen en Haverkort over de aanpak van illegaal vuurwerk

Nr. VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld ...

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de initiatiefnemers over de aanpak van illegaal vuurwerk (Kamerstuk 36251). De vragen en opmerkingen zijn op 16 februari 2023 aan de initiatiefnemers voorgelegd. Bij brief van ... zijn de vragen en gemaakte opmerkingen beantwoord.

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

- 1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie**
- 2. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie**
- 3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie**
- 4. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie**
- 5. Vragen en opmerkingen vanuit de PvdA-fractie**
- 6. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks- en PvdD-fractie**
- 7. Vragen en opmerkingen vanuit de BBB-fractie**

II. Reactie van de initiatiefnemers

1. Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met waardering kennisgenomen van de initiatiefnota over de aanpak van illegaal vuurwerk. Deze leden stellen voorop dat de aanpak van illegaal vuurwerk essentieel is voor het veiliger maken van Nederland. Illegaal vuurwerk is een hardnekkig probleem en veroorzaakt veel leed voor inwoners van Nederland, voor hun dieren en voor de natuur. Daarnaast zijn er helaas veel incidenten, waarbij niet alleen de openbare orde wordt verstoord en objecten in de publieke ruimte worden vernield, maar waarbij ook slachtoffers vallen en hulpverleners worden belaagd. Deze leden stellen het op prijs dat de leden Michon-Derkzen en Haverkort een gedegen en nauwgezette analyse hebben gemaakt met dertien concrete beslispunten om de aanpak van illegaal vuurwerk tegen te gaan. Zij stellen nog enkele vragen.

3.4. Letselschade door illegaal vuurwerk

De leden van de VVD-fractie begrijpen uit de cijfers en uit de initiatiefnota dat het lastig is voor de initiatiefnemers om een uitsplitsing te maken naar slachtoffers van illegaal vuurwerk en slachtoffers van legaal vuurwerk. Deze leden stellen dat er bij de jaarwisseling 2021-2022

in totaal 773 vuurwerkslachtoffers zijn behandeld op een Nederlandse spoedeisende hulp of een huisartsenpost. Hoe groot was dit aantal bij de jaarwisseling 2022-2023?

4.1 Juridisch kader

De leden van de VVD-fractie merken op dat wanneer vuurwerk opzettelijk naar hulpverleners wordt gegooid of geschoten er aangifte wordt gegaan van een poging tot doodslag, ondanks dat de aard van het vuurwerk lastig te achterhalen valt. Krijgt het vuurwerk daardoor niet meer het karakter van een wapen en zien de initiatiefnemers hierin geen aanleiding om illegaal vuurwerk onder de wapenwet te laten vallen in plaats van onder Wet economische delicten zoals de korpschef van de Nationale Politie onlangs betoogde?

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op de initiatiefnota van de initiatiefnemers. Deze leden vragen of de initiatiefnemers bij het kabinet kunnen nagaan wat er in de kabinetsreactie wordt bedoeld op pagina 6: 'Daaruit volgt dat of vuurwerk een wapen is, afhangt van de wijze waarop het gebruikt wordt. Dat hangt af van de specifieke omstandigheden van een geval (anders dan bijvoorbeeld een pistool), redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het is bestemd om letsel aan personen toe te brengen of te dreigen. Het wetsvoorstel heeft geen betrekking op de loutere vondst van een grote hoeveelheid illegaal vuurwerk'. Wat vinden de initiatiefnemers van deze passage? Zou naar hun mening het specifieke – massa explosieve – karakter al moeten volstaan om illegaal vuurwerk aan te merken als een explosief onder de Wapenwet? Daarnaast vragen deze leden wat de initiatiefnemers vinden van de passage in de kabinetsreactie ten aanzien van de sluitingsbevoegdheid van de burgemeester in relatie tot illegaal vuurwerk.

4.2. Preventief fouilleren op vuurwerk

De leden van de VVD-fractie vragen de initiatiefnemers, gezien de directe dreiging en het gevaar, of naar hun mening de zwaardere straffen in de Wet economische delicten wel opwegen tegen de extra bevoegdheden, waaronder preventief fouilleren, die de Wet wapens en munitie biedt. Daarnaast vragen deze leden wat de initiatiefnemers vinden van de stelling in de kabinetsreactie ten aanzien van preventief fouilleren.

4.3. Samenwerking met het buitenland

De leden van de VVD-fractie achten het voor de aanpak van illegaal vuurwerk cruciaal dat er goed wordt samengewerkt met onze buurlanden en ook dat er op Europees niveau wordt ingezet op harmonisatie van EU-regels. In de kabinetsreactie op de initiatiefnota lezen deze leden dat de Europese Commissie voornemens is om de Pyrorichtlijn vanaf dit voorjaar te gaan evalueren. Wat zou wat de initiatiefnemers betreft het uitgangspunt moeten zijn bij de inzet van het kabinet bij onderhandelingen over een nieuwe Pyrorichtlijn? Delen de initiatiefnemers dat het kabinet met gelijkgestemde landen en met name onze buurlanden ervoor moet pleiten om de CE-markering te verbeteren? Wat zou Nederland samen met buurlanden op de korte termijn nog verder kunnen doen totdat de richtlijn is gewijzigd? Daarnaast vragen deze leden wat de initiatiefnemers vinden van de stellingname in de kabinetsreactie ten aanzien van de passage: 'het verkennen of het opzetten van een internationale taskforce met Duitsland en Brussel mogelijk is'. Zijn de initiatiefnemers het met deze leden eens dat "verkennen" niet de juiste urgentie aanduidt die deze leden voelen om zo snel mogelijk over te gaan tot een internationale taskforce? Kunnen de initiatiefnemers bij het kabinet nagaan of het mogelijk is conform het ingezetenen criterium (i-criterium) in

coffeeshops een overeenkomstige regeling te treffen voor de aankoop van vuurwerk in de buurlanden? Kunnen de initiatiefnemers daarnaast nagaan wanneer de evaluatie van de Pyrorichtlijn gereed zal zijn en wat de evaluatiecriteria zijn?

B.9 Voorkomen dat illegaal vuurwerk in Nederland wordt afgestoken

De leden van de VVD-fractie steunen de oproep om illegaal vuurwerk uit voetbalstadions te weren. De Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) stelt daarop aansluitend voor om het in bezit hebben (op zak hebben of in bijvoorbeeld auto's en bussen) dan wel afsteken en aanbieden van noodseinmiddelen in de context van voetbalevenementen strafbaar te maken. Deze maatregel helpt mee in de aanpak van illegaal vuurwerk in het voetbal, aldus de KNVB. Kunnen de initiatiefnemers aangeven of dit naar hun mening binnen de reikwijdte van hun initiatiefnota valt?

Overig

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de beantwoording van de vragen van lid Michon-Derkzen over het bericht 'Ouders omgekomen Bram (12) uit Haaksbergen willen verbod op klaphamer.' Hoewel het gebruik van een klaphamer op dit moment officieel geen vuurwerk is, achten zij het passend om dit onderwerp bij de initiatiefnota te betrekken. Gelet op de impact op slachtoffers en nabestaanden is het noodzakelijk dat het kabinet stappen zet om het gebruik van klaphamers tegen te gaan. Het gebruik van klaphamers kan levensgevaarlijk zijn en gelet op de aard en omstandigheden is het volgens deze leden noodzakelijk om te onderzoeken hoe klaphamers effectief kunnen worden tegengegaan. Daarbij zijn verschillende opties denkbaar, onder andere: het opnemen van de klaphamer in de Wet wapens en munitie, het opnemen van het bezit en gebruik van de klaphamer in het Wetboek van Strafrecht, het opnemen van de Klaphamer in het Vuurwerkbesluit of het opnemen in de model Algemene plaatselijke verordening (APV) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Welke optie achten de initiatiefnemers het meest haalbaar om te bevorderen dat in zoveel mogelijk gemeenten het fenomeen klaphamer wordt tegengegaan?

2. Vragen en opmerkingen vanuit de D66-fractie

1. Inleiding

De leden van de D66-fractie willen allereerst waardering uitspreken voor het werk dat de initiatiefnemers hebben gestoken in deze nota. Deze leden onderschrijven de noodzaak tot gericht beleid tegen illegaal vuurwerk en zijn blij dat initiatiefnemers concrete maatregelen voorstellen. Zij hebben nog wel enkele vragen over de probleemanalyse en de daaraan gekoppelde voorstellen van de initiatiefnemers. De initiatiefnemers stellen dat een geheelverbod op consumentenvuurwerk niet zou werken. 'Hoe meer je verbiedt, hoe meer je moet handhaven.', zo stellen zij. Kunnen de initiatiefnemers deze stelling nader onderbouwen? Zijn de initiatiefnemers het niet eens met de politie en de politiebonden die stellen dat een geheelverbod makkelijker te handhaven is dan een gedeeltelijk verbod, omdat zij geen onderscheid hoeven maken tussen legale en illegale knallen? Wat doen de initiatiefnemers met de oproep van de politie?

De initiatiefnemers stellen daarbij ook dat ‘mensen bij een geheel verbod waarschijnlijk nog vaker de grens over gaan’. Kunnen de initiatiefnemers deze stelling nader onderbouwen? Is er onderzoek (bijvoorbeeld in andere landen) waaruit dit blijkt?

3.2. Opslag en inbeslagname van illegaal vuurwerk

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de cijfers met betrekking tot de inbeslagname van illegaal vuurwerk. In hoeverre is, naar inschatting van de initiatiefnemers, de forse toename van in beslag genomen illegaal vuurwerk toe te schrijven aan toename in effectiviteit van de politie of/en in hoeverre aan toename in handel in illegaal vuurwerk?

6. Het concrete plan

De leden van de D66-fractie hebben nog enkele vragen over de concrete maatregelen die de initiatiefnemers voorstellen. Wat zijn concreet de implicaties van illegaal vuurwerk onderdeel laten uitmaken van de aanpak van georganiseerde ondermijnend criminaliteit? Hoe kijken de politie en het Openbaar Ministerie (OM) tegen dit voorstel aan en in hoeverre wordt de handel in illegaal vuurwerk in hun onderzoeken al benaderd als zijnde georganiseerde ondermijnende criminaliteit?

De initiatiefnemers stellen voor een taskforce van Nederland, Duitsland en België in te stellen. De leden van de D66-fractie merken op dat er in Nederland al een taskforce bestaat dat zich richt op internationale samenwerking in de opsporing van illegaal vuurwerk. Daarbij wordt er ook al succesvol samengewerkt met onze buurlanden. Hoe zou deze nieuwe taskforce zich tot de bestaande taskforce moeten verhouden? Wat gaat er in de bestaande samenwerking nog mis waardoor de initiatiefnemers deze taskforce nodig achten? Hoe zou aansturing van deze internationale taskforce eruit moeten komen te zien?

De initiatiefnemers stellen dat postpakketbedrijven die hun verantwoordelijkheid niet nemen voor het treffen van adequate maatregelen om vuurwerkpakketten te onderscheppen, met bestuurlijke maatregelen worden gesanctioneerd. Kunnen de initiatiefnemers toelichten om wat voor maatregelen het gaat en door wie die maatregelen moeten worden opgelegd? Kunnen zij tevens aangeven of zij hiermee doelen op het beter benutten van bestaande bevoegdheden of dat aanvullende wetgeving hiervoor nodig is?

De leden van de D66-fractie hebben met enige verbazing kennisgenomen van het voorstel om van heel Nederland een veiligheidsrisicogebied te maken op 31 december en 1 januari. Het doel hiervan zou zijn dat de politie op deze dagen in heel Nederland preventief kan fouilleren om illegaal vuurwerk op te sporen. Het lijkt alsof de initiatiefnemers hiermee bij voorbaat bij elke jaarwisseling in heel Nederland de noodtoestand willen uitroepen. Deze leden hebben hierover verschillende vragen. De initiatiefnemers geven zelf in hun nota aan dat burgermeesters goed uit de voeten kunnen met de huidige bevoegdheden voor preventief fouilleren. De burgemeesters kunnen dan ook al veiligheidsrisicogebieden aanwijzen waar nodig en maken daar ook gebruik van. Waarom willen de initiatiefnemers de huidige goed functionerende bevoegdheden wegnemen bij de burgermeester en landelijk opleggen? Hoe verhoudt zich dit tot de verantwoordelijkheid van de burgermeester voor de openbare orde en veiligheid?

Daarnaast zit de kracht van een veiligheidsrisicogebied juist ook in de gerichtheid, waardoor politie inzet ook gericht kan plaats vinden. Hoe zien de initiatiefnemers dat voor zich als heel

Nederland een risicogebied wordt? Hoeveel capaciteit denken zij dat de politie hiervoor nodig zou hebben?

De initiatiefnemers stellen voor daders van vuurwerkdelen verplicht een afdracht te laten doen van 500 euro voor een op te richten fonds waarmee de overheid schade kan verhalen. De leden van de D66-fractie onderschrijven de intentie van de initiatiefnemers om daders verantwoordelijk te houden voor de schade die zij aanrichten. Dit voorstel roept wel de vraag op waarom het aanrichten van schade met vuurwerk anders behandeld zou moeten worden dan enige andere vorm van publieke vernieling. Kunnen de initiatiefnemers dit nader onderbouwen? Welke wetswijziging zou er nodig zijn dit voorstel te verwezenlijken?

3. Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de initiatiefnota van de leden Michon-Derkzen en Haverkort over de aanpak van illegaal vuurwerk. Deze leden waarderen de inspanning van de initiatiefnemers om een bredere aanpak te bewerkstelligen omtrent illegaal vuurwerk en zijn het met de initiatiefnemers eens dat zowel preventieve als repressieve maatregelen ingezet moeten worden in deze aanpak. Deze leden maken van de gelegenheid gebruik om enkele vragen te stellen aan de initiatiefnemers over deze initiatiefnota.

1. Inleiding

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers benadrukken dat daders die met illegaal vuurwerk schade aanrichten aan goederen en dit inzetten om geweld te plegen, strenger en effectiever moeten worden aangepakt. Welke concrete maatregelen kunnen volgens de initiatiefnemers ingevoerd worden zodat de pakkans van daders verder wordt vergroot, waardoor de schade zoveel mogelijk kan worden verhaald op de specifieke dader en elke cent wordt terugbetaald? Zijn de initiatiefnemers het met deze leden eens dat bijvoorbeeld het effectiever inzetten van cameratoezicht, met name tijdens de jaarwisseling, een helpende hand kan bieden om de daders op te sporen?

2. Wat is illegaal vuurwerk?

De leden van de CDA-fractie vragen of de initiatiefnemers welwillend staan tegenover het strafbaar stellen van het in bezit hebben, afsteken en aanbieden van noodseinmiddelen in de context van voetbalevenementen. Hoe verhoudt bijvoorbeeld het mogen bezitten en aanbieden van noodseinmiddelen zich tot het voorstel uit de initiatiefnota om vuurwerk uit voetbalstadions te weren?

3.3 Hulpverleners belaagd

De leden van de CDA-fractie delen de mening van de initiatiefnemers dat het in alle gevallen onaanvaardbaar is dat hulpverleners worden belaagd tijdens de jaarwisseling en worden geconfronteerd met explosies van geweld, waarbij illegaal vuurwerk vaak een rol speelt.

4.2 Preventief fouilleren op vuurwerk

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers refereren naar een eerder aangenomen motie-Van Dam c.s. (Kamerstuk 28684, nr. 599) betreffende het onderzoek naar de mogelijkheid tot preventief fouilleren, met name ten aanzien van illegaal vuurwerk. Deze leden waarderen dat deze motie betrokken wordt in de initiatiefnota en onderstrepen het

belang dat preventief fouilleren in bepaalde situaties een effectief middel kan zijn om illegaal vuurwerk in beslag te nemen en te voorkomen dat hiermee schade wordt aangericht aan personen of de publieke ruimte. In de kabinetsreactie op de initiatiefnota benadrukt de minister dat preventief fouilleren ter opsporing van vuurwerk als wapen in bepaalde gevallen al mogelijk is, en dat op uitvoerend niveau geen behoefte bestaat aan het preventief fouilleren als er nog geen harde politie-informatie is dat vuurwerk als wapen wordt gebruikt. Kunnen de initiatiefnemers reageren op de kabinetsreactie op dit punt?

4.3 Samenwerking met het buitenland

De leden van de CDA-fractie lezen dat doorgaans geen zicht is op de totale hoeveelheid illegaal vuurwerk die in het buitenland is gekocht en in Nederland wordt gebruikt of verder wordt verhandeld. Deze leden zijn van mening dat een duidelijk beeld van de cijfers en problematiek omtrent de samenwerkingsverbanden van illegaal vuurwerk in het buitenland belangrijk is om tot een effectieve aanpak te komen op het gebied van grensoverschrijdende handel in illegaal vuurwerk. Op welke manieren kan volgens de initiatiefnemers een beter beeld verkregen worden van de buitenlandse handel van illegaal vuurwerk dat over de grenzen van Nederland wordt vervoerd en verhandeld?

De leden van de CDA-fractie vragen aan de initiatiefnemers of zij een reactie kunnen geven op de oproep van de KNVB om onderling stewards uit te wisselen met landen zoals België.

5. Financiële consequenties

De leden van de CDA-fractie lezen dat de financiële gevolgen van de voorstellen van de initiatiefnemers afhankelijk zijn van de wijze waarop de voorstellen worden overgenomen en ingevuld door de minister. Deze leden vragen of de initiatiefnemers een beeld kunnen schetsen van de financiële consequenties van de voorstellen, nu de kabinetsreactie op deze initiatiefnota is verzonden naar de Kamer.

6. Het concrete plan

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers voorstellen om illegaal vuurwerk integraal onderdeel te maken van de aanpak van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Kunnen de initiatiefnemers dit voorstel concretiseren? Bedoelen de initiatiefnemers hiermee te zeggen dat binnen de aanpak van georganiseerde criminaliteit ook de aandacht moet komen te liggen op het opsporen van illegaal vuurwerk en het oprollen van samenwerkingsverbanden in het kader van illegaal vuurwerk?

De leden van de CDA-fractie lezen dat de initiatiefnemers voorstellen om postpakketbedrijven die hun verantwoordelijkheid niet nemen voor het treffen van adequate maatregelen om vuurwerkpakketten te onderscheppen, worden gesanctioneerd met bestuurlijke maatregelen. Deze leden lezen ook in de kabinetsreactie op de initiatiefnota dat op dit moment scherp toezicht van toepassing is op de controle van postpakketten op illegaal vuurwerk en dat postpakketbedrijven hun verantwoordelijkheid nemen om transportstromen schoon van vuurwerk te krijgen. Deze leden vragen aan de initiatiefnemers wat de aanleiding is geweest om deze aanbeveling op te stellen. Zijn er concrete aanwijzingen dat bepaalde postpakketbedrijven niet hun verantwoordelijkheid nemen op het gebied van het onderscheppen van transport van vuurwerk via de post?

De leden van de CDA-fractie constateren dat de initiatiefnemers voorstellen om een fonds op te richten waarin daders van alle vuurwerkdelicten verplicht een afdracht moeten doen van 500 euro. Sluiten de initiatiefnemers hierbij aan bij de eerder aangenomen motie-Van Nispen/Knops (Kamerstuk 36200-VI, nr. 68) van 17 november 2022 over de oprichting van een dergelijk schadefonds en hebben zij zich hierdoor laten inspireren?

4. Vragen en opmerkingen vanuit de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben de initiatiefnota met betrekking tot het tegengaan van illegaal vuurwerk gelezen en hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen. Deze leden veroordelen ten eerste het gedrag van mensen die hulpverleners met zwaar vuurwerk bekogelen en zo hen in gevaar brengen en hun werkzaamheden onmogelijk maken. Zij danken de initiatiefnemers voor hun nota en delen met de initiatiefnemers de constatering dat de overlast van illegaal vuurwerk toeneemt en aangepakt dient te worden.

De leden van de SP-fractie constateren tegelijkertijd dat door politieke keuzes in de afgelopen jaren, er is onder andere een vacaturestop ingesteld bij de politie, de handhavingscapaciteit is afgenomen. Kunnen de initiatiefnemers hierop ingaan? De initiatiefnemers stellen dat de import van illegaal vuurwerk steeds vaker samenhangt met andere vormen van georganiseerde misdaad. Kunnen de initiatiefnemers aangeven of het in dat opzicht niet beter is juist te investeren in politiecapaciteit en capaciteit bij het OM en de Rechtspraak, zodat de opsporing van deze criminele netwerken beter geborgd is? Is het aanpakken van illegaal vuurwerk in dat opzicht geen symptoombestrijding?

De initiatiefnemers stellen dat het niet alleen criminelen zijn die voor gevaar zorgen maar ook “naïeve huisvaders en zonen slaan een doos illegaal vuurwerk op onder het bed of achter knieschotten”. Kunnen de initiatiefnemers aangeven vanaf welke hoeveelheid illegaal vuurwerkopslag iemand crimineel is? Kunnen de initiatiefnemers aangeven of zij denken dat de stap van het afsteken van niet-illegaal vuurwerk, de stap naar het aanschaffen van illegaal vuurwerk kleiner maakt? Zo nee, kunnen zij hun antwoord toelichten?

De leden van de SP-fractie hebben voorts nog enkele vragen over de concrete voorstellen. De initiatiefnemers stellen voor om burgemeesters de bevoegdheden te geven om een woning te sluiten, zoals de burgemeester nu al heeft bij drugspannen. Kunnen de initiatiefnemers aangeven of dit volgens hen ook moet gelden voor de “naïeve huisvaders en zonen”? Welke waarborgen zien de initiatiefnemers hier voor zich?

De leden van de SP-fractie lezen dat volgens de initiatiefnemers Nederland een veiligheidsrisicogebied moet worden op 31 december en 1 januari, met als argument dat er een ernstige vrees is voor de verstoring van de openbare orde. Hierdoor kan de politie op deze dagen in heel Nederland preventief fouilleren om illegaal vuurwerk op te sporen. Vinden de initiatiefnemers het proportioneel om iedereen in het land preventief te kunnen fouilleren vanwege een feestdag? Hoeveel capaciteit gaat hiermee gepaard? Vinden initiatiefnemers dat hier op dit moment voldoende capaciteit voor is? Als er een gerichte verdenking is van het bezit van illegaal vuurwerk kan er al gefouilleerd worden, hoe zien de initiatiefnemers dit concreet voor zich als het gaat om ongericht preventief fouilleren?

De leden van de SP-fractie lezen dat daders van alle vuurwerkdelicten verplicht een afdracht moeten doen van 500 euro voor een op te richten fonds, waardoor de overheid de schade van illegaal vuurwerk in de publieke ruimte beter kan verhalen. Bij minderjarige daders zijn de

ouders verplicht deze afdracht te doen. Dit staat los van de reeds bestaande mogelijkheden om de daadwerkelijke schade te verhalen op de dader via een civiele zaak. Deze leden zijn voorstander van het verhalen van de schade op dader. Begrijpen zij het goed dat deze 500 euro een extra bedrag is bovenop de boete die opgelegd kan worden op basis van de Wet economische delicten? Hoe wordt bepaald welke schade in de publieke ruimte door regulier vuurwerk of ander menselijk handelen is veroorzaakt en welke door illegaal vuurwerk?

5. Vragen en opmerkingen vanuit de PvdA-fractie

De leden van de PvdA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende initiatiefnota van de leden Michon-Derksen en Haverkort over vuurwerk. Deze leden delen de zorgen van de initiatiefnemers over de onveiligheid van vuurwerk en kunnen zich daarom doorgaans vinden in voorstellen die ertoe moeten leiden dat de veiligheid toeneemt. Dat neemt niet weg dat de aan het woord zijnde leden enkele vragen en kanttekeningen hebben.

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de initiatiefnemers zich vooral richten op het tegengaan van illegaal vuurwerk en het gebruik daarvan. Gezien het feit dat dat vuurwerk al verboden is en bovendien extra gevaarlijk is ten opzichte van legaal vuurwerk, is dat een begrijpelijke keuze. Echter, zo zouden de aan het woord zijnde leden willen opmerken, wordt een groot deel van de verwondingen door legaal vuurwerk veroorzaakt. Bovendien zijn het in de helft van de gevallen niet degenen die het vuurwerk afsteken, legaal of illegaal, maar omstanders die verwond worden. Ook al is het aandeel van vooral zwaar illegaal vuurwerk daarin groter en zijn de letsels veelal ernstiger, de aan het woord zijnde leden menen dat ook de nadelen van legaal vuurwerk niet onbesproken kunnen blijven. Kunnen de initiatiefnemers hier op in gaan? Welke maatregelen overwegen zij om het gevaar en gebruik van legaal vuurwerk terug te brengen?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de initiatiefnemers de mening toegedaan zijn dat een algeheel vuurwerkverbod niet nodig is om de uitwassen van vuurwerk tegen te gaan. Hoe verhoudt die mening zich tot het feit dat legaal vuurwerk nu ook voor veel gewonden, waaronder veel omstanders, zorgt? Hoe verhoudt die mening van de initiatiefnemers zich tot het feit dat tijdens de twee jaarwisselingen in de coronatijd, toen er geen vuurwerk mocht worden afgestoken, het aantal gewonden aanzienlijk lager lag dan tijdens de laatste jaarwisseling?

Waarop is de mening van de initiatiefnemers gebaseerd dat de groep die nu illegaal vuurwerk afsteekt zich niet door een algeheel vuurwerkverbod zal laten weerhouden? Waarom denken de initiatiefnemers dat een door hen voorgestelde landelijke vuurwerk-inleverdag dan wel zou kunnen helpen om de groep die illegaal vuurwerk wil afsteken daarvan te weerhouden? Denken de initiatiefnemers oprecht dat de door henzelf genoemde “raddraaiers” die, naar de mening van de initiatiefnemers (p.1) het illegaal vuurwerk bewust inzetten en daarmee ongelukken en vandalisme veroorzaken, door een vrijwillige inleveractie ineens brave burgers gaan worden en dat dat effectiever is dan het handhaven een verbod? Voor de goede orde: de leden van de PvdA-fractie zijn voorstander van het vrijwillig inleveren van illegaal vuurwerk, maar hebben niet de hooggespannen verwachtingen die de initiatiefnemers daarbij wel lijken te hebben.

De initiatiefnemers zijn van mening dat hoe meer je verbiedt, hoe meer je moet handhaven. Daartegenover zou je ook kunnen stellen dat als je maar een deel verbiedt en een ander deel toelaat, het handhaven erg ingewikkeld blijft. Kunnen de initiatiefnemers daarop ingaan?

De leden van de PvdA-fractie lezen dat de initiatiefnemers menen dat er geen (extra) structurele middelen voor hun voorstellen nodig zijn. Deze leden vragen of er werkelijk geen extra middelen nodig zijn voor de invoering van de voorstellen en de handhaving daarvan. Hebben de initiatiefnemers dit besproken met de betrokken diensten zoals de douane, politie, OM, rechters, gemeenten, de Inspectie Leefomgeving en Toezicht en anderen die ieder een deel van de aanbevelingen van de initiatiefnemers zullen moeten gaan uitvoeren? Zo ja, wat was de uitkomst daarvan? Zo nee, waarom niet en kunnen de initiatiefnemers dat alsnog doen?

De leden van de PvdA-fractie kunnen zich vinden in een groot deel van de aanbevelingen van de initiatiefnemers. Deze leden hebben echter wel behoefte aan meer uitleg over een aantal van die punten uit het voorliggende plan. De initiatiefnemers willen dat illegaal vuurwerk een integraal onderdeel gaat uitmaken van de aanpak van de georganiseerde criminaliteit. De veronderstelling daarbij is dat dat het bestaande extra budget voor georganiseerde criminaliteit daarvoor niet verhoogd hoeft te worden. Ten koste van welk deel van de aanpak van de georganiseerde criminaliteit gaat de aanpak van illegaal vuurwerk?

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de taskforce van Nederland, Duitsland en België precies moet gaan afspreken om te voorkomen dat illegaal vuurwerk naar Nederland komt. Doelen de initiatiefnemers daarbij op afspraken over vuurwerk dat in andere landen legaal is maar in Nederland illegaal? Deze leden lezen dat de initiatiefnemers in dit verband als voorbeeld de Pyro-pass voor professioneel vuurwerk zien. Bedoelen de initiatiefnemers dan dat er naar dat voorbeeld ook voor consumentenvuurwerk een Pyro-passregister moet komen met daarin controledocumenten waarmee het bewijs wordt geleverd dat een bepaald persoon gemachtigd is dit vuurwerk te kopen “in het bijzonder in een grensoverschrijdende context. Hiertoe kunnen ook persoonsgegevens behoren” (Wet milieubeheer)? Zo ja, wie moet dat register gaan beheren, welke administratieve lasten brengt dit mee? Zo nee, wat bedoelen de initiatiefnemers dan wel? Waarom is het nodig om vuurwerk dat sowieso in Nederland illegaal is voor import te gaan registreren?

De leden van de PvdA-fractie kunnen zich vinden in het in Europees verband terugbrengen van het maximumgewicht aan kruit in vuurwerk. In hoeverre zou dat ertoe kunnen leiden dat vuurwerk dat elders in de Europese Unie legaal is, ook kan gaan voldoen aan de eisen die Nederland nu stelt aan vuurwerk? In hoeverre helpt het terugbrengen van de maximum hoeveelheid kruit in toegestaan vuurwerk om te voorkomen dat vuurwerk dat van buiten de Europese Unie naar Nederland komt of dat nu al binnen de gehele Europese Unie illegaal is, te weren?

De leden van de PvdA-fractie zouden ten aanzien van het voorstel voor een landelijke vuurwerk-inleverdag willen wijzen op de vragen en opmerkingen over het vrijwillig inleveren die zij hierboven al hebben geuit.

De leden van de PvdA-fractie delen de mening van de initiatiefnemers dat de Digital Services Act (DSA) aan bedrijven de verantwoordelijkheid moet geven om illegale content over de verkoop van illegaal online vuurwerk te verwijderen. Gaat de DSA die mogelijkheid al niet

bieden? Zo ja, wat willen de initiatiefnemers hieraan toevoegen? Zo nee, waarom niet? Voorziet de DSA in de mogelijkheid om content te laten verwijderen over de verkoop van vuurwerk dat in Nederland illegaal is maar in andere landen van de EU legaal? Zo ja, maakt het daarbij uit of die content op een Nederlands platform staat of in een andere lidstaat? Zo nee, achten de initiatiefnemers het nodig dat die mogelijkheid er komt?

De leden van de PvdA-fractie vragen waaraan de initiatiefnemers denken als het gaat om sancties die de KNVB kan gaan opleggen aan clubs die te weinig tegen illegaal vuurwerk in een stadion doen. Delen de initiatiefnemers de mening dat ook het afsteken van legaal vuurwerk in stadions ongewenst is en wat moet daar dan tegen gebeuren?

6. Vragen en opmerkingen vanuit de GroenLinks en PvdD-fractie

De leden van de GroenLinks- en PvdD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de initiatiefnota over de aanpak van illegaal vuurwerk. Deze leden danken de initiatiefnemers voor het opstellen van de initiatiefnota en voor hun inzet voor het aanpakken van illegaal vuurwerk. Deze leden zijn het met de initiatiefnemers eens dat hulpverleners beschermd dienen te worden tijdens de jaarwisseling en delen de zorgen over het gebruik van illegaal vuurwerk als wapen of voor vandalisme. Zij hebben nog enkele vragen voor de initiatiefnemers.

De leden van de GroenLinks- en PvdD-fractie lezen dat de initiatiefnemers aanbevelen om tijdens de jaarwisseling van heel Nederland een veiligheidsrisicogebied te maken. Deze leden vragen hoe de initiatiefnemers de uitwerking hiervan voor zich zien, gezien deze bevoegdheid bij burgemeesters ligt. Willen de initiatiefnemers dat dit de bevoegdheid van de burgemeesters blijft? Zo ja, willen de initiatiefnemers dan dat elke burgemeester wordt opgeroepen om van hun gehele gemeente een veiligheidsrisicogebied te maken tijdens de jaarwisseling? Verwachten de initiatiefnemers dat dit praktisch uitvoerbaar en juridisch houdbaar is?

De leden van de GroenLinks- en PvdD-fractie maken zich zorgen over de aanbeveling van de initiatiefnemers om de politie de bevoegdheid te geven om tijdens de jaarwisseling in heel Nederland preventief te kunnen fouilleren. Zijn de initiatiefnemers ook van mening dat dit een aantasting in de privacy van een grote groep mensen is? Hoe denken ze te kunnen waarborgen dat etnisch profileren niet in de hand wordt gewerkt?

De leden van de GroenLinks- en PvdD-fractie lezen dat de initiatiefnemers willen dat het wetsvoorstel voor uitbreiding van de sluitingsbevoegdheid van de burgemeester ook van toepassing wordt bij vondsten van grote hoeveelheden illegaal vuurwerk in woonwijken. Deze leden delen de zorgen van de initiatiefnemers over de gevaren van de (illegale) opslag van grote hoeveelheden vuurwerk in woonwijken, maar betwijfelen of het uitbreiden van de sluitingsbevoegdheid voor burgemeesters de juiste oplossing is. Delen de initiatiefnemers de visie van de leden dat de burgemeester hiermee een bestuurlijke handhaver van de wapenwetgeving of vuurwerkwetgeving wordt?

7. Vragen en opmerkingen vanuit de BBB-fractie

Het lid van de BBB- fractie heeft kennisgenomen van de initiatiefnota van de leden Michon-Derkzen en Haverkort over de aanpak van illegaal vuurwerk. Dit lid heeft daarover nog een aantal vragen. Er wordt geschetst dat de burgermeester een sluitingsbevoegdheid moet krijgen

als er in een pand illegaal vuurwerk wordt aangetroffen. Geldt dit voor alle categorieën illegaal vuurwerk of alleen voor de zwaarste categorie? Wanneer iemand namelijk iets te veel vuurpijlen heeft liggen, is dit wel een hele zware bevoegdheid.

Het lid van de BBB-fractie merkt op dat in het initiatiefvoorstel allerlei manieren worden aangehaald om vuurwerk te classificeren, van totaal ongevaarlijk tot heel erg gevaarlijk. Dit lid ziet echter bijna niets terugkomen over de hoeveelheid kruit in vuurwerk. Waarom wordt daar niet op geclassificeerd? Kunnen we niet bepaald vuurwerk legaal houden en legaal maken tot een maximum hoeveelheid kruit? Bijvoorbeeld een rotje, deze staat nu op de verboden lijst omdat het ‘knalt’, de knal is echter zo klein dat je er bewijze van spreken tien centimeter naast kan staan.

Het lid van de BBB-fractie merkt op dat in het initiatiefvoorstel een grote verantwoordelijkheid voor handhaving wordt gelegd bij de postpakketbedrijven. Er wordt geopperd dat deze bedrijven meer moeten doen om het illegale transport van dit vuurwerk te onderscheppen. Dit bijvoorbeeld middels inzet van honden en dit lid kan zich hierbij indenken dat dit ook een vorm kan aannemen met röntgenapparaten. Deze bedrijven hebben hier natuurlijk geen ervaring mee en zijn hier niet in gespecialiseerd. Dit zal financiële kosten voor hen meebrengen. Wat wordt er voor deze postpakketbedrijven gedaan op kennis- en financieel gebied als wij dit van deze bedrijven gaan verwachten?

Verder leest het lid van de BBB-fractie dat daders van een vuurwerkdelict 500 euro moeten afdragen in een fonds waaruit schade betaald zal moeten worden. Waarom laten wij dit fonds niet achterwegen en laten we de dader het schadebedrag direct betalen aan de gemeente en/of particuliere eigenaar?

Het lid van de BBB-fractie merkt op dat in het voorstel niet wordt gesproken over het alcohol- en drugsgebruik tijdens de jaarwisseling. Uit cijfers blijkt dat van de 3.900 alcohol- en druggerelateerde behandelingen op de spoedeisend hulp tijdens de jaarwisseling, letsel door siervuurwerk slechts twee procent bedraagt. Dit lid ziet dus dat het momenteel legale vuurwerk niet het probleem is. Het is dan ook goed waar te nemen dat een goede aanpak tegen illegaal vuurwerk het draagvlak vergroot voor legaal vuurwerk. Het is daarbij van belang eigen verantwoordelijkheid ook niet te vergeten. Dit lid ziet dat het op oudjaar soms fout gaat, maar het grootste deel van de Nederlanders kan met oudjaar gewoon fijn een oliebol eten, een biertje drinken en met familie naar het vuurwerk te kijken. Daarbij moet onderstreept worden dat de eigen verantwoordelijkheid altijd het beginpunt van een fijne jaarwisseling is, ook richting de directe omgeving. De vraag aan de initiatiefnemers is dan ook vooral hoe deze nota ervoor gaat zorgen dat Nederlanders zelf deze verantwoordelijkheid nemen. Dat zou de indieners namelijk als muziek in de oren moeten klinken.